

hogy a lajstromozás fennállása alatt is bekövetkezhetik a védjegynek valamely speciális vállalatra való utalásának, a védjegy distinctiv erejének megszűnése.

A Kúria fentebb hivatkozott ítélete a vitás kérdés mai tisztázottságát tünteti fel döntésében. Az ítéletből a programatikus kijelentéseket érdemes kiemelni: „Az eredetileg egy vállalat egy áru individualizálására szolgáló megjelölés is tehát oly elterjedtségre szert a forgalomban, hogy individualizáló erejét elveszti, s már nem egy bizonyos vállalatra, vagy árura utal. E folyamat azonban semmiképen sem tekinthető végbementnek akkor, ha a forgalmi körök egy része még az illető megjelölés alapján egy bizonyos vállalathoz tartozó árut, nem pedig áru-fajt ismer fel... Allandó védjegyjogi gyakorlati elv, hogy a *bejegyzett védjeggel szemben* (az ítéletben az aláhúzás nincs meg) az árunévvé való átalakulás csak az esetben következhet be, ha minden kétséget kizáró módon megállapítható az a tény, hogy a védjegynek valamely vállalatra utaló, tehát megkülönböztető jellege a forgalmi életben elenyészett, a vevőközönség felfogásából eltűnt és a védjegy a forgalomba bizonyos árunem megjelölésére általánosan szokásos volt, vagy szokássá vált.” Az ítélet egyébkénti állásfoglalásaiból még kiemeljük, hogy a distinctiv erő, illetve a használat elterjedtsége szempontjából az ítélet kifejezetten a hazai érdekelt forgalmi körök felfogását rendeli irányadónak, és elveti azt a törvényre nem alapítható kifogást, hogy a védjegybejelentő a bejelentett szöveg védjegyet nem maga alkotta, mert ilyen szerzői elemet a védjegy törvény a védjegylajstromozás előfeltételéül sehol meg nem szab. E sorok írója örömmel hivatkozik arra, hogy most megjelent „Magyar Védjegyjog” című könyvében úgy a használat jóhiszeműségi kellékére, mint a distinctiv erő eltűnésére, végül a külföldi helyzet semleges voltára elfoglalt álláspontja (id. munka 32—33. old.) a Kúria hivatkozott döntésével igazolást nyert.

B. S.

Értelemzavaró sajtóhiba. Előző számunk „Magánjogi törvénykönyvünk javaslatának 1130. §-ához” című cikkében, az 521. lap alulról számított 18-ik sorában „ha az eladónak” helyett „ha az eladó ellen” szavak értendők.

JOGÉLET. — ÜGYVÉDSÉG.

Az Országos Ügyvédi Gyám- és Nyugdíjintézetéről szóló törvényjavaslat. A képviselőház első őszi ülésén az igazságügyminiszter beterveztette régóta várt törvényjavaslatát, amely minden valószínűség szerint még az év végéig törvényvé is válik, mert egyik-másik intézkedése sürgős természetű.

A javaslat *kódexszerűen* foglalja magában a nyugdíjintézetre vonatkozó összes törvényi és rendeleti jogszabályokat,

mert bár csak kisebb részben tartalmaz az eddigi jogállapottól eltérő új intézkedéseket, nem akarta, hogy az eddigi négy törvény (1908: XL., 1914: LIII., 1925: XX. és 1928: XI. t.-c.) mellé még egy ötödik törvény intézkedéseit is összevetni kelljen; helyett felvette magába a hatályban maradó azokat a rendelkezéseket is, amelyekben egyébként nem kívánt tartalmi változtatást eszközölni és hatályon kívül helyezi a jelenleg életben lévő tarka joganyagot.

A törvényszerkesztésnek eme módját mindenestre üdvözlőnk kell, mert nem kell messze példa után nyulnunk, hogy mily komplikált módon kell igen fontos joganyagot egybegyűjtőnk a jogélet nem egy területén, ahol a novellákat újabb novellák toldozzák-foldozzák, úgy hogy a törvények és rendeletek egész sora nyúlik egymásba, a legkülönösebb szövevényét alkotva a jogszabálykészítésnek és ugyancsak ember legyen a talpán még a tapasztalt jogász is, ha a „momentán érvényben lévő” jogszabályról egy-egy materián belül biztosan akar tájékozódni.

A törvényjavaslat újabb intézkedései érintik az intézeti járulékok és azok fizetésének elmulasztására vonatkozó szabályokat; továbbá az intézet szervezetére és szolgáltatásaira, úgyszintén bizonyos átmeneti időre tartalmaznak intézkedéseket.

Az *intézeti járulékok tekintetében* a törvényjavaslat igyekezett minden lehető ellentétet kiküszöbölni a nyugdíjintézet és a járulékokat beszedő ügyvédi kamarák között: evégből meghatározza, hogy az ügyvédek által teljesített befizetések oly arányban osztandók meg a kamarai tagdíj és a nyugdíjjárulék között, ahogyan a fizetés évére eső kamarai illetmény és intézeti járulék egymáshoz aránylanak; viszont a tagnak az intézeti járulékra teljesített fizetéseit elsősorban költségre, azután kamatra és csak ezután a legrégebb, hátralékos járulékra kell számítani. A kamara a befolyt járulékokat minden év január, április, július és október hó 15. napjáig köteles az intézethez juttatni; egyúttal a hátralékosokról pontos jegyzéket kell adnia, számotadva arról is, hogy ellenük minő behajtási lépések történtek. Az intézeti járulékokért a kamara tagjával együtt egyenes adósként felel az intézettel szemben, azonban, ha a kamarát terhelő járulék 90%-át beszolgáltatta, a fennmaradó 10% tekintetében mentesül a felelőssége alól, mert nyilvánvalóan még a legnagyobb gond mellett sem kerülhető el mintegy 10%-ig terjedő kiesés s méltánytalan volna, ha a kamarák adóstársi kötelezettsége erre a szintre kikerülhetetlen 10%-ra is kiterjedne.

Egyébként azonban 50 félévi részletfizetést enged a javaslat a kamaráknak az 1933. év végéig fennálló intézeti járuléktartozásokra; viszont a jövőre nézve súlyos anyagi és a kamarai tisztviselőket személyükben érintő fegyelmi felelősséget statuáló szankciókkal bátyázza körül a kamarák behajtási kötelezettségét (kamatfizetési kötelezettség, törlési eljárás záros határidőhöz való kötése stb.).

A járulékfizetés elmulasztásának következménye a tagra nézve egyéves szünetelés, valamint ennek sikertelen letelte után a törlést kimondó határozat. A szünetelés alatt elvileg felfüggesztetnek az intézeti tagságból való jogok, azonban ezt az elvet

a törvényjavaslat jelentős enyhítésekkel viszi át a gyakorlatba, amennyiben gondoskodás történik arról, hogy a járulékoknak, valamint bizonyos kockázati díjnak a halálesettől számított három hónap alatt történő megfizetése esetén a szünetelő jogú ügyvéd hátramaradottja részesüljön az intézeti ellátásban, de magának a szünetelő jogú ügyvédnek is módjában áll a törlési eljárás befejezése előtt kellő teljesítéssel a szünetelés joghátrányait elhárítani.

Az 1933. évi december 31-ig felgyülemlett hátralékok tekintetében a törvényjavaslat kifejezetten fenntartja az 1934: II. t.-c. 16. §-át, melynek értelmében a hátralékos tagok a hátralékot kamatmentesen öt egyenlő évi részletben fizethetik; kiegészíti azonban azzal, hogy ha a hátralékos a részletet egy év alatt az esedékességtől számítva ki nem fizeti, akkor szünetelés nélkül nyomban törlésnek van helye, míg a tagsági jogok szünetelése az egyévi idő leteltével már a törlés előtt beáll.

Az *Intézet szervezete* lényegében a régi marad, mindössze kisebb jelentőségű változások esnek rajta, így pl. negatív értelemben, hogy kamarai elnököt, elnökhelyettes vagy pénztárost nem lehet intézeti tisztviselővé választani: ezt az intézkedést csak helyeselhethjük, nemcsak azért, mert elvileg kizárja, hogy az intézet vezetőségének személyében ellenérdekűség állhasson elő intézet és kamara között, de azért is, mert ügyvédi közérdek kívánja, hogy a kari társadalom minél több tagja foglalkozzék ügyvédi problémákkal s így az „álláshalmozás”, a legmesszebbmenő módon kerülendő. Az is természetes intézkedése a javaslatnak, hogy az intézet határozatainak meghozatalában oly tag nem vehet részt, aki az intézeti díjak megfizetését esedékeségkor elmulasztotta.

Új intézmény lesz és nyilván a nyugdíjintézet népszerűségét kívánja fokozni, hogy minden kamara egy-egy bizottságot tartozik felállítani, amely a helyi viszonyokról és óhajokról az intézet elnökségét félevenként értesíti. Nézetünk szerint e külön szerv felállítása nélkül is megfelelt volna erre a célra a közgyűlés, de csak úgy, ha nem nagy időközökben, rendszerint esztendőnként egyszer, hanem sűrűbben tartaná tanácskozásait, úgy, hogy a Kar és az Intézet közti kapcsolat a mainál sokkal élénkebb lenne.

Az *intézeti szolgáltatások* tekintetében a javaslat kitért az ügyvédtársadalom évek óta legjobban hánytorgatott problémájának egyik vagy másik irányban való eldöntése elől, amennyiben az alapszabályokra bízta azt, hogy az intézettől járó szolgáltatásokat az intézet milyen rendszer szerint kívánja biztosítani, nevezetesen, hogy várományfedezeti, tőkefedezeti, felosztó, kirovó vagy mily más rendszert óhajt-e követni?

Tudjuk, hogy évről-évre mind szenvedélyesebb felszólalások történtek ügyvédi kamarai közgyűléseken és ügyvédi értekezleteken ebben a sok vihart látott kérdésben: pro és kontra támadták és védtek a régi törvényben matematikai táblázaton alapuló tőkekonzerváló rendszert. A javaslat e kérdés megoldását teljesen az intézet önkormányzatára bízta, azzal az átmeneti korlátozással, hogy az 1934—1938. évek tartamára 80, 90, 100,

110, illetve 120 pengő összegnél nem lehet több az évi nyugdíj-intézeti járulék, de viszont az intézet ezen évek alatt is a teljes összegű szolgáltatásra köteles a jogosultakkal szemben, még pedig, ha kell, a díjtartalék gyűjtésének beszüntetése mellett is. Nézetünk szerint ez az öt év gyakorlatilag és nagyban-egészben a kirovó rendszernek ideiglenes hatálybalépését fogja jelenteni, úgy hogy bizonyos tapasztalatai lesznek az intézetnek az esetre, ha a mostani rendszertől eltérni óhajtana.

Az *intézet szolgáltatásait* illető szabályok közül csak kisebb jelentőségű változásokat kreál a javaslat, így pl. hogy ha a házasságot a törvény életbelépte után kötötték, nem jár özvegyi ellátás annak, aki a házasság megkötésekor több mint húsz évvel volt fiatalabb férjénél: ezen intézkedés az intézet kockázatát van hivatva csökkenteni és egyébként analógiát talál a közjegyzők nyugdíját szabályozó 15.600/1934. I. M. rendelet 26. §-ában. Az elhalt ügyvéd nő férje is nyugdíjat kaphat, de csak akkor, ha a férjtartásra vonatkozó szabály (MMtj. 117. §.)-nak megfelelően vagyontalan és munkaképtelen, viszont, ha az árvának atyja és anyja is ügyvéd volt, akkor mindegyik szülő után külön-külön jár az árvaellátás: ezt az intézkedést azonban maga a javaslati indoklás is csekély gyakorlati jelentőségűnek mondja, bár tagadhatatlanul igazságos.

A szolgáltatások többszörözését a javaslat továbbra is megengedi, sőt feltételei tekintetében a korábbi jogszabályokkal szemben méltányos változtatásokat létesít, azonban a többszörözésre vonatkozó részletes rendelkezéseket az alapszabályoknak engedte át, úgy vélvén, hogy a többszörözés intézményes rendezésre nem alkalmas, miértis a rugalmasabb alapszabályokra bízható ennek a különben kevésbé bevált intézménynek a szabályozása.

Említettük, hogy a nyugdíjintézeti ügyek mily sokszor állottak az utóbbi évek ügyvédpolitikai küzdelmeinek előterében és tény, hogy a kari társadalom széles rétegei találták elviselhetetlennek a tagdíjjal együtt nagyon érzékeny összegre emelkedő járulékfizetést, ellenben csekélynek azt a szolgáltatást, amelyet az intézet a jogosultaknak nyújt. Hogy az új törvényjavaslat nemes intenciói és inkább keretszerű intézkedései a gyakorlati életben megoldhatóvá teszik-e a lenyomított ügyvédség eme problémáját, az e pillanatban nyílt kérdés, de máris a legnagyobb dicsérettel kell kiemelnünk, hogy az ügyvédség az eddiginél fokozottabb mérvben dönthet majd afelől, hogy mily rendszer szerint kívánja nyugdíjintézményét fenntartani és továbbfejleszteni s bizton reméljük, hogy az autonómiának az eddiginél szélesebb kiépítése e téren is áldásos eredményt fog hozni.

Dr. Fränkel Pál.

A fővárosi lakbérleti szabályrendelet és az ügyvédség. A magyar jogalkotás terén még nem volt példa, amely az ügyvédséget és főleg annak munkaterületét annyira érintette volna, mint épen a most készülő székesfővárosi lakbérleti szabályrendelet. Sajnos, az ügyvédi munkaterület itt is — mint általában minden új jogalkotásnál — erős sérelmet szenved. A szabályrendelet az ügyvédi munkaterületet legjobban a házkezelőre vonatkozó rendelkezésében sérti, amikor is a